

Læge Dorte Glintborg:

Endokrinologiske og metaboliske aspekter hos patienter med hirsutisme

Effekten af øget insulinfølsomhed ved polycystisk ovariesyndrom

Ph.d.-afhandlingen udgår fra Endokrinologisk Afdeling M, Odense Universitetshospital, og det Sundhedsvidenskabelige Fakultet, Syddansk Universitet. Afhandlingen består af tre originalarbejder og en oversigt.

95% af patienter med hirsutisme diagnosticeres med polycystisk ovariesyndrom (PCOS) eller idiopatisk hirsutisme (IH). Mere end 50% af PCOS-patienter er insulinresistente, og insulinresistens menes at være en vigtig patogenetisk faktor ved PCOS. Formålet var at karakterisere de hormonelle og metaboliske forandringer ved hirsutisme, at karakterisere mekanismen for insulinresistens ved PCOS samt at undersøge effekten af øget insulinfølsomhed på hormonsekretionen ved PCOS.

I studie 1 indgik kliniske og parakliniske data på 340 hirsutismepatienter. Kun fem af patienterne havde alvorlige endokrinologiske lidelser, mens 4,7% havde tidligere udiagnosticeret diabetes og 51% havde forhøjet fasteinsulinniveau.

Studie 2 var et randomiseret placebokontrolleret studie af effekten af pioglitazon hos 30 PCOS-patienter. PCOS-patienter havde signifikant lavere insulinstimuleret glukoseomsætning end vægtmatchede kontroller. Pioglitazon øgede insulinfølsomheden signifikant, ligeledes steg både spontan og stimuleret væksthormonsekretion.

Diabetes og insulinresistens var hyppig hos hirsute patienter og fastslog vigtigheden af metabolisk screening. PCOS var karakteriseret ved svær insulinresistens og hyperinsulinæmi, som delvist kunne behandles med pioglitazon. Effekten af pioglitazon på væksthormonsekretion var formentlig direkte og indirekte forårsaget af øget insulinfølsomhed.

Forf.s adresse: Kløværvænget 20 B, 11., DK-5000 Odense C.

E-mail: dorte.glintborg@dadlnet.dk

Forsvaret finder sted den 23. september, kl. 15.00, i Auditoriet, Winsløwparken 25, Odense Universitetshospital.

Bedømmere: Jens Otto Lunde Jørgensen og Per Heden Andersen.

Vejledere: Claus Hagen, Anne Pernille Hermann og Jan Erik Henriksen.

Kursusreservelæge Kirsten Louise Tryde Schmidt:

Cryopreservation of ovarian tissue from girls and women prior to treatment of a malignant disease

Ph.d.-afhandlingen udgår fra Fertilitetsklinikken og Reproduktionsbiologisk Laboratorium, H:S Rigshospitalet. Afhandlingen består af fem originale arbejder.

Formålet var at udvikle en metode til at bevare fertiliteten hos unge kræftsige kvinder ved at kryopræservere og tilbagetransplantere ovarievæv samt at in vitro modne små stykker ovarievæv med Anti-Müllerian Hormone (AMH) og testosteron. Ydermere ønskede vi at vurdere ovariefunktionen hos kvinderne efter kryopræserving og efter kræftbehandlingen.

Kvinder i den fertile alder, som har været i behandling med visse former for kemoterapi eller stråleterapi i det lille bækken har en stor risiko for at gå i overgangsalderen som følge af den behandling, de har fået. Kvinder og piger i høj risiko for at udvikle ovariesvigt fik fjernet det ene ovarium laparoskopisk forud for en kræftbehandling og ovariecortex blev herefter nedfrosset og opbevaret i flydende kvælstof. Ovarievævet overlevede nedfrysning og optøning. Tre kvinder fik lagt stykker af det frosne/optøede væv tilbage efter de var gået i overgangsalderen som følge af deres kræftbehandling. Alle tre fik deres menstruation og endogene hormonproduktion tilbage og efterfølgende IVF-behandling resulterede i udvikling af embryoner. AMH syntes at stimulere den tidlige follikelvækst in vitro, mens der ikke syntes at være en sådan effekt af testosteron. Et followupstudie af ovariefunktionen hos nogle af kvinderne med nedfrosset ovarievæv viste, at ikke alle kvinderne gik i overgangsalderen på trods af en skrap kemoterapikur, og fremtidige studier vil forhåbentligt bedre kunne identificere de kvinder, der bør tilbydes kryopræserving af ovarievæv. Samlet synes kryopræserving af ovarievæv nu at være en mulighed for kræftsige unge kvinder til at bevare fertiliteten.

Forf.s adresse: Classensgade 27, 1.th., DK-2100 København.

E-mail: tryde@dadlnet.dk

Forsvaret fandt sted den 9. september 2005

Bedømmere: Sven O. Skouby, biolog Julius G. Hreinsson, Sverige og Helle Ejdrup Bredkjær.

Vejledere: Anders Nyboe Andersen og Claus Yding Andersen.